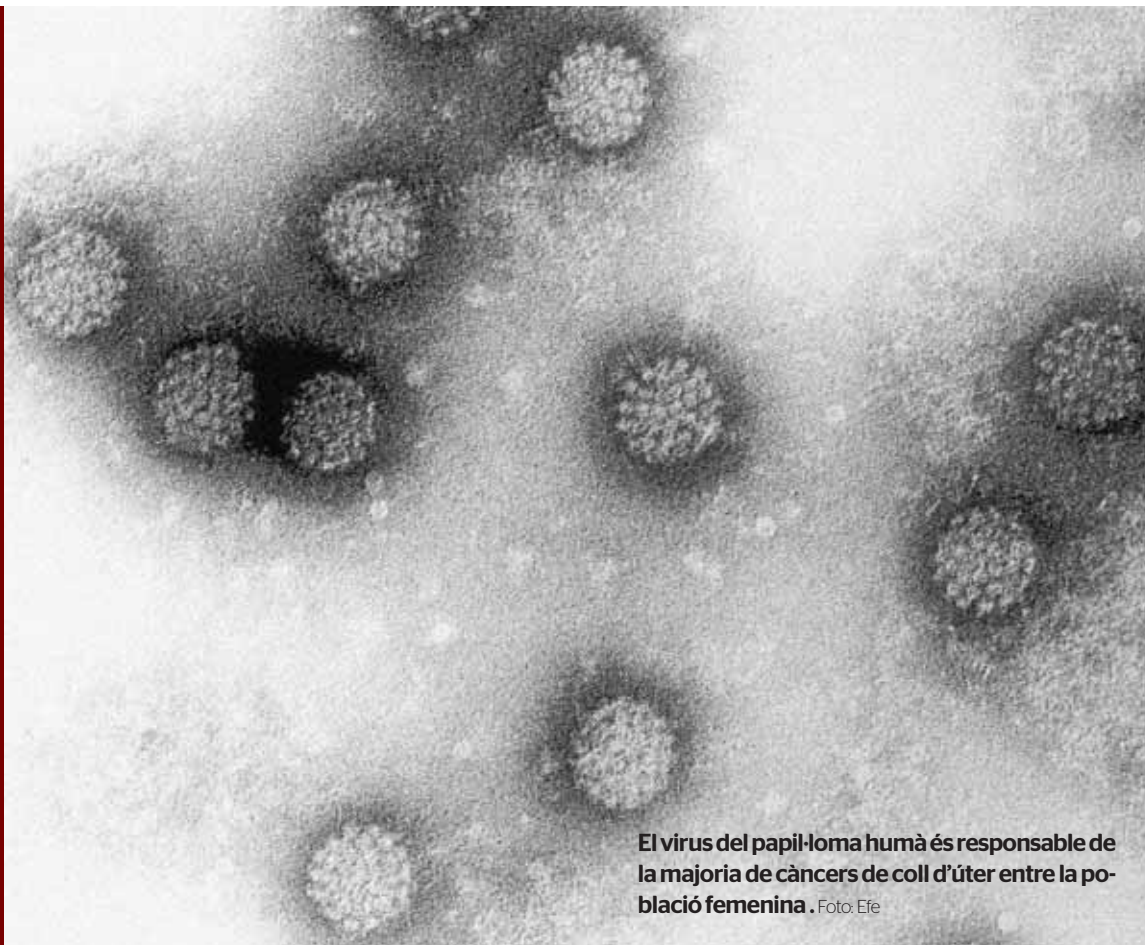

Solidaris

El virus del papil·loma humà és responsable de la majoria de càncers de coll d'úter entre la població femenina. Foto: Efe

MIQUEL ÀNGEL MARIA
www.miquelmaria.cat

Salut o negoci?

La màxima diu que en el mercat lliure les coses tenen el preu que estam disposats a pagar. Podríem precisar més: tenen el preu que algú està disposat a pagar. Si un fabricant ha de recuperar la inversió que ha realitzat per a l'elaboració del seu producte, li serà més fàcil i rendible fabricar-ne poques unitats i intentar vendre-les a un preu elevat, si és que troba un comprador disposat a pagar-lo. Altrament, n'haurà de produir moltes unitats i vendre-les més barates, i diferir el benefici.

La recerca del màxim benefici amb el mínim d'esforç és un principi bàsic del capitalisme. És lògic, i és lícit. Però ho és sempre? Què passa quan parlem de béns essencials que podrien contribuir a una millora general de la qualitat de vida, o més encara, a evitar morts, com és el cas de moltíssims medica-

La recerca del màxim benefici amb el mínim esforç és un principi ètic del capitalisme

Però què passa quan parlem de béns essencials que podrien contribuir a millorar el benestar?

ments patentats? Aquí sorgeix una tensió entre la lògica econòmica -primer és el negoci- i el criteri ètic -primer és la vida-. La imposició unilateral d'uns principis ètics sense tenir en compte el context i les possibilitats pot provocar desastres; pel cap baix, en el cas de la indústria farmacèutica, podria aturar el motor de la innovació, que és la recerca privada, i al final tots hi sortiríem perdent.

Però això, és clar, és una hipòtesi. La realitat amb què ens trobam ara mateix és la contrària: la dictadura inapel·lable d'una lògica econòmica dura, injusta i excloent.

La majoria de països amb més incidència de càncers d'úter produïts pel papil·loma humà no tenen accés a les vacunes per prevenir-ne el virus

Desequilibris globals, desigualtats sanitàries

Text: **Miquel Ripoll**

PALMA La manca d'accés a medicaments i fàrmacs és una de les fonts de desequilibri global més grans. Molts països del sud no poden accedir a vacunes i cures que reduirien en bona mesura la taxa de mortalitat i la incidència de certes malalties.

Un cas paradigmàtic d'aquesta situació és la vacuna del papil·loma humà. Com recull un informe de l'organització Justícia i Pau, la majoria de països amb més incidència de càncer d'úter, produïts pel papil·loma, no tenen accés a les vacunes. Es constata que el 80% d'aquests càncers es diagnostiquen en països de renda baixa i és la primera causa de mort cancerosa entre la població femenina de l'Àfrica i la segona d'Amèrica Llatina. Això posa en evidència, segons Justícia i Pau, "la lògica del mercat farmacèutic, que o bé no produeix tractaments quan no són rendibles o bé, quan els produeix, no són accessibles allà on realment són necessaris".

Als països desenvolupats, la taxa d'incidència del càncer d'úter ha disminuït exponencialment gràci-

es al filtratge citològic i als programes de vacunació contra el papil·loma. A les Balears, durant aquesta legislatura, s'han vacunat contra el virus més de 9.000 adolescents. Aquesta mesura, combinada amb les revisions i citologies rutinàries, permeten un control de la malaltia i la detecció precoç de possibles tumors.

Preus de les vacunes

Com destaca Justícia i Pau, l'alt cost de les vacunes en fa inviable la distribució allà on són més necessàries. La vacuna té un preu complet d'entre 300 i 400 euros, quantitat que supera de llarg la despesa de salut per càpita de països com Moçambic i Costa d'Ivori. De fet, basta constatar que la despesa en salut per càpita es troba al voltant dels 16 i 25 euros, respectivament. Però l'alt cost de la vacuna no només afecta països de molt baixa renda, sinó també de renda mitjana o emergents, com és el cas del Brasil i de Xile, amb una inversió sanitària de prop de 400 euros per càpita.

La causa d'aquest preu tan elevat, apunta el text, és que la indústria farmacèutica hi introdu-

eix un "càlcul especulatiu" més enllà de recuperar la inversió i obtenir beneficis per a la recerca. La indústria dels medicaments estableix els preus depenent de pautes de cost-benefici. De fet, es marca el preu més alt que els estats estan disposats a pagar per

LES XIFRES

70%

prevenció. La vacuna del papil·loma suposa un potencial benefici de la prevenció de fins al 70% de càncers d'úter.

Com reflecteix un informe de Justícia i Pau, l'alt cost del tractament n'impedeix la distribució fins i tot a països com Xile i el Brasil

Als països desenvolupats, la taxa d'incidència d'aquest tipus de tumors s'ha reduït de manera exponencial gràcies a tècniques com la citologia

dur a terme les campanyes de vacunació. Amb això, les vacunes arriben a convertir-se en productes quasi de luxe en molts països.

Per exemple, perquè sortís a compte la vacunació en un país com el Brasil, el seu preu hauria de ser inferior a 25 euros de despesa de salut per càpita.

Per Justícia i Pau, cal replantejar el model, de manera que, a més de conservar els incentius a la innovació, "dirigeixi la recerca i el desenvolupament cap a les necessitats de la població global, i sigui respectuós amb l'equitat en l'accés a l'atenció sanitària".

El desenvolupament sanitari ha de ser un dels pilars per acabar amb les desigualtats i millorar l'accés als productes per part de milions de persones.